

A Magyarhoni Földtani Társulat 2020. évi tevékenysége Főtitkári jelentés

A Magyarhoni Földtani Társulat 2020-as éve is a megszokott rend szerint kezdődött – az Elnökség a megválasztásakor lefektetett fő célkitűzések megvalósításán dolgozott:

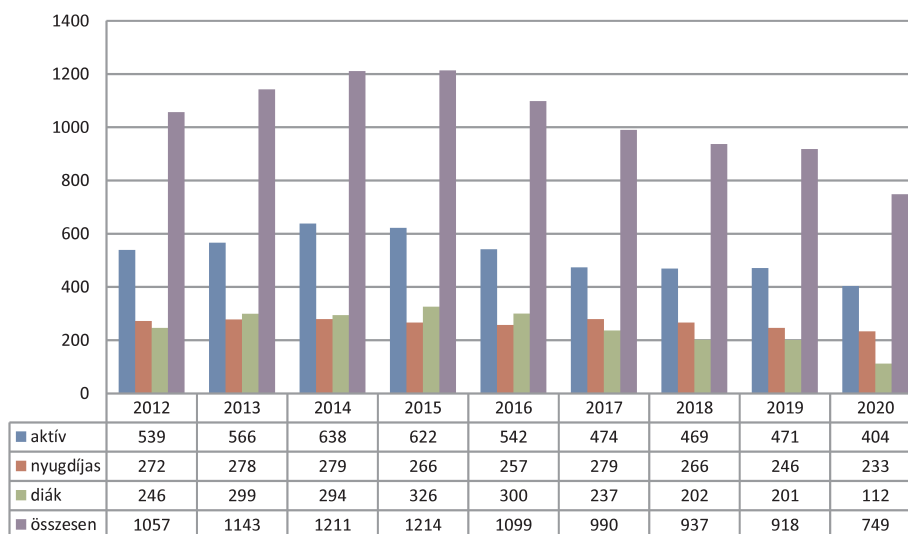
- a Társulat 172 éves múltjához méltó szakmai programok, hazai és nemzetközi tudományos konferenciák, terepbejárások rendezése;
- az ipari partnerekkel kialakított jó kapcsolatok ápolása és további potenciális támogatók keresése; az elmúlt években elindult szakmai EU-s pályázatok folytatása és egyéb pályázati lehetőségek felkutatása;
- programjaink, rendezvényeink „fiatalbaráttá”, az ifjú szakemberek számára is vonzóvá tétele;
- az egyre kiemeltebb szerepet betöltő ismeretterjesztő tevékenység folytatása, a geológiai örökségek bemutatása és népszerűsítése;
- ismeretterjesztő tevékenységeken, kiadványokon és szakmai rendezvényeken keresztül a földtani kutatás jelentőségének felismertetése a társadalommal és a politikai vezetéssel.

A társulatnak és szakosztályainak, területi szervezeteinek korábbi években megszokott és az elmúlt években megálmodott programjainak jó részét azonban elsöpörte vagy az online térbe kényszerítette a világon végigsöprő Covid19 nevű koronavírus-betegség. Az elmúlt év e vírus árnyékában zajlott, amely első körben talán túlzott ijedelmet és félelmet váltott ki, de később a kreativitást, a megváltozott helyzethez való gyors alkalmazkodást is meghozta társulatunk számára.

A társulat tagsága, együttműködő partnerei

A társulat taglétszámát, tagságának megoszlását az elmúlt években az *1. ábra* mutatja. 2020 végére taglétszámunk 749 főre csökkent. Ennek oka, hogy a 3 évnél régebb óta tagdíjat nem fizető tagtársaink évi két alkalommal történő fizetési felszólításunkra válaszul vagy önként kiléptek, vagy a titkárság – alapszabályunk értelmében – törölte őket a nyilvánvalóságunkból. A táblázatban feltüntetettek kivül a társulatot erősítette még 29 tiszteleti és 5 örökös tag.

2020-ban elhunyt tagtársaink: FÜST Antal, MÁNDY Tamás, PAÁL Tamás, PELIKÁN Pál, R. SZABÓ István, VINCZE János dr., ILKEYNÉ dr. PERLAKI Elvira, BARCZI Attila, FEHÉR Tamás, VITÁLIS György.

1. ábra. Az MFT taglétszámának alakulása 2012–2020

2020-ban a társulatnak 18 jogi tagja volt:

- ANZO Perlit Kft.,
- Baumit Kft.,
- Biocentrum Kft.,
- Colas Északkeleti Bányászati Kft.,
- Elgoscar-2000 Kft.,
- Geo-Log Kft.,
- Geoproduct Gyógyító Ásványok Kft.,
- Geoteam Kft.,
- Josab Hungary Kft.,
- Kvarchomok Bányászati és Feldolgozó Kft.,
- Mecsekérc Zrt.,
- Mineralholding Kft.,
- Mol Nyrt. Kutatás Termelés,
- O&GD Central Kft.,
- OMYA Hungária Mészkefeldolgozó Kft.,
- Perlit-92 Bányászati és Feldolgozó Kft.,
- Terrapeuta Kft.,
- Vikuv Vízkutató és Fúró Zrt.

Társulatunknak 2020-ban 34 együttműködő partnere volt:

- Alkalmazott Földtudományi Klaszter,
- Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete,
- Bányászati Együttműködési Fórum,
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar,
- Croatian Geological Society,
- Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar,
- ELGOSCAR-2000 Környezettechnológiai és Vízgazdálkodási Kft.,
- Eötvös Loránd Tudományegyetem, TTK, Földrajz–Földtudományi Intézet,
- Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság,
- Észak-Dunántúli Nemzetközi Bányászati Klaszter,
- European Association of Geochemistry,
- Geological Society of Romania,
- Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége,
- Kuny Domokos Múzeum,
- Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat,
- Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság,
- Magyar Földrajzi Társaság,
- Magyar Geofizikusok Egyesülete,
- Magyar Hidrológiai Társaság,
- Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat,
- Magyar Mérnöki Kamara, Geotechnikai Tagozat,
- Magyar Meteorológiai Társaság,
- Magyar Minerofil Társaság,
- Magyar Természettudományi Múzeum,
- Mátra Csillaga Kft.,
- Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar,
- MTA X. Földtudományok Osztálya,
- Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület,
- Országos Széchényi Könyvtár (EPA),
- Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar,
- Serbian Geological Society,
- SPE HUN szekció,
- Szegedi Tudományegyetem, Természettudományi és Informatikai Kar,
- Szilikátipari Tudományos Egyesület.

Az elnökség szakmai és adminisztratív munkája

2020-ban éves rendes közgyűlésünket – a járványhelyzet miatt – nem tudtuk a szokásos, tavaszi időpontban megtartani, csak majd' fél évvel később (2020. augusztus 28.). Az Elnökség a május 14-én tartott elnökségi ülésen a főttrkári–közhasznúsági jelentést az OBH jelentésével együtt, a Gazdasági Bizottság, az Ellenörző Bizottság jelentését, valamint a Magyar Földtanért Alapítvány működéséről szóló jelentést elfogadta – ezzel a Társulat törvényi kötelezettségének eleget tett –, majd ezeket a Közgyűlés megerősítette. Az elnökségi (2020. február 12., május 14., augusztus 13., november 18.) és választmányi üléseinket (2020. február 19., november 18.) online formában tartottuk meg.

A társulat aktív szerepet vállalt a Geológusok Európai Szövetségének (European Federation of Geologists, röviden EFG, <http://eurogeologists.eu>) munkájában is. Az EFG Councilban a társulatot HARTAI Éva és SZANYI János képviseli.

Az EFG szakmai vezetőségében egy tematikus szakértői panelnek volt magyar vezetője: SZANYI János a „Panel of Experts on Geothermal Energy” szakértői csoportot koordinálta. HARTAI Éva a Training course endorsement bíráló-bizottság elnöke, valamint az EFG mentorálási bizottságának tagja volt a múlt évben. Az EFG hivatalos lapja, a European Geologist 2020-ban két alkalommal jelent meg. A lap főszerkesztője HARTAI Éva tagtársunk.

2019-ben, a Földtudományos forgatagon ötödik alkalommal került bemutatásra az év ásványa (turmalin) és ősmaradványa (*Megalodon*), valamint megszavazták az év ásványkincsét (andezit) is. Az „Ősvány-projekt”-et az Ásványtan–Geokémiai; az Őslénytan–Rétegtan; valamint az Oktatási és Közművelődési Szakosztály lelkes tagjai vitték sikerre. Az „Év ásványkincse” projektet a Miskolci Egyetem Ásványtan–Földtan Intézete koordinálja. 2020-ban új év ásványa, ősmaradványa, ásványkincse nem lett megválasztva, 2021-ben az elmült öt év nyertesei lesznek bemutatva, csokorba szedve.

Pályázatok

A társulat titkársága 2020-ban több hazai pályázatot és támogatási kérelmet állított össze, illetve nyújtott be társulatunk zavartalan működése, rendezvényeink színvonalas megtartása és a Földtani Közlöny megjelenítése érdekében. A sikeres pályázatok a következők voltak:

- A Nemzeti Kulturális Alaphoz (NKA) öt nyertes pályázatot nyújtottunk be: az „Év ásványa” program megvalósításához 700 000 forint, a Földtudományos forgatag megrendezésének támogatására 200 000 forint, az Őslénytan Vándorgyűlés megrendezésének támogatására 800 000 forint, valamint a Lóczy-kötet megjelenítésére 700 000 forint, a Földtani Közlöny megjelenítésének támogatására 900 000 forint támogatást kaptunk. Ezekből az „Év ősványa” program, valamint a Földtudományos forgatag támogatására kapott összegeket a 2021. évre átcsoportosítottuk. Az Őslénytan Vándorgyűlésre kapott pályázati pénz fel nem használt részét (565 000 Ft-ot) az NKA részére visszafizettük.

- A Magyar Tudományos Akadémia a Földtani Közlöny megjelenítését 150 000 forinttal, a Lóczy-kötet megjelenítését 1 millió forinttal, működésünket pedig 150 000 forinttal támogatta.

2020-ban az EFG kapcsolt partnereként (linked third party) öt pályázat megvalósításában vettünk részt, melyek időtartamát a 2. ábra mutatja. A projektek munkáinak sikeres elvégzésében BABINSZKI Edit, KÓTHAY Klára, KOVÁCSNÉ KIS Viktória, KRIVÁNNÉ HORVÁTH Ágnes, LESKÓ Máté, SZANYI János, valamint VÁRI Zoltán tagtársunk működött közre.

	...	2020												2021												2022												2023						
	...	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5		
INFAC																																												
ROBOMINERS																																												
CROWD THERMAL																																												
REFLECT																																												
EIT – ENGIE																																												

2. ábra. A társulat együttműködésével zajló EFG-pályázatok időtartama

INFAC (Innovative, Non-invasive and Fully Acceptable Exploration Technologies): az értékes európai bányászati hagyományok ellenére az EU területén még meglévő ásványvagyon kitermelési lehetősége jelenleg szociális, politikai, anyagi, technikai és fizikai akadályokba ütközik. A projekt célja és feladata: innovatív megoldások kidolgozása ezeknek az akadályoknak a leküzdésére, környezetbarát kitermelési technológiák kifejlesztése és tesztelése. Három teszthelyszín kijelölése Dél-, Közép- és Észak-Európában.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekteredményokről hírlevelek, körlevelek formájában és weboldalon; 2. a projekthez szükséges publikált adatok szolgáltatása.

A projekt a társulatnak 5000 euró bevételt eredményez a projekt teljes időszaka alatt (2017–2020).

A projekt befejezése: 2020. október 30.

ROBOMINERS (Resilient Bio-inspired Modular Robotic Miner): a projekt célja egy moduláris és újrakonfigurálható „robotbányász” kifejlesztése a kis és nehezen hozzáférhető telepekhez, amely lehetővé teszi, hogy az EU-tagországok hozzáférhessenek az egyébként hozzáférhetetlen vagy gazdaságtalanul kitermelhető ásványi nyersanyagokhoz.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekteredményekről hírlevelek, körlevelek formájában és weboldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 7000 euró bevételt eredményez a projekt teljes időszaka alatt (2019–2023).

A projekt befejezése: 2023. május 31.

CROWD THERMAL (Community-based development schemes for geothermal energy): a projekt célja elérni, hogy az európai közösségek közvetlenül részt vehessenek a geotermikus fejlesztésekben az alternatív, közösségi finanszírozási módszerek és a társadalmi szerepvállalás révén. A projekt első lépésben a geotermikus projektek és technológiák átláthatóságán kíván javítani azzal, hogy közvetlen kapcsolatot teremtsen a geotermiában érdekelt szereplők és a társadalom között. Foglalkozik a társadalom részéről felmerülő aggályokkal, amelyek a különböző geotermikus technológiákhoz kapcsolódnak.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekt eredményekről hírlevél, körlevelek formájában és weboldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 8750 euró bevételt eredményez a projekt teljes időszaka alatt (2019–2022).

A projekt befejezése: 2022. augusztus 31.

REFLECT (Redefining geothermal fluid properties at extreme conditions to optimize future geothermal energy extraction): a projekt célja, hogy elkerülhetővé tegye a geotermikus fluidumokkal kapcsolatos kémiai problémákat ahelyett, hogy kezelni kelljen ezeket. Ehhez a geotermikus rendszerekben lévő fluidumok fizikai és kémiai tulajdonságainak alapos ismeretére van szükség, amely jelenleg nem minden esetben áll rendelkezésre az in situ mintavételezés szélsőséges körülményei között.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő harmadik partnerként tájékoztatás a projekteredményekről hírlevél, körlevelek formájában és weboldalon; 2. adatgyűjtés, adatszolgáltatás országos szinten.

A projekt a társulatnak 7893,75 euró bevételt eredményez a projekt teljes időszaka alatt (2020–2022).

A projekt befejezése: 2022. december 31.

ENGIE – EIT (Encouraging Girls to Study Geosciences and Engineering): az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT RawMaterials) Nyersanyag-közössége támogatja ezt a projektet, amelynek célja a 13–18 éves lányok érdeklődésének felkeltése a geotudományok és a kapcsolódó mérnöki tudományok iránt. A projekt célja, hogy elősegítse a nemek közötti egyensúly megteremtését ezeken a területeken. A projekt középpontjában a középiskolás lányok állnak, mivel a pályaválasztással kapcsolatos döntéseket ebben a korban hozzák meg. A projekt során nemzetközi együttműködésben különböző tevékenységeket hangolnak össze, amelyek között vannak családi rendezvények, szabadterei programok, iskolai tudományos klubok, bányalátogatások, mentori programok, nemzetközi diákkonferenciák, publikációs lehetőségek, nyári kurzusok természettudományokat oktató tanárok számára és oktatási anyagok előállításai.

A társulat feladata és szerepe a projektben: 1. együttműködő partnerként tájékoztatás a projekteredményekről hírlevél, körlevelek formájában és weboldalon; 2. kérdőíves felmérések, programok szervezése.

A projekt a társulatnak 12 000 euró bevételt eredményez a projekt teljes időszaka alatt (2020–2022).

A projekt befejezése: 2022. december 31.

A társulat gazdálkodása

A társulat gazdálkodásának részletes adatait a Gazdasági Bizottság beszámolója, illetve az egyszerűsített éves beszámoló és közhasznúsági melléklet mutatja be. Néhány általános megjegyzést azonban érdemes kiemelni:

– A társulat a 2020. évben – az elmúlt két év körülbelül 4–4 milliós nyereségével ellentétben – sajnos veszteséggel zárt. A világra szabaduló koronavírus-járvány mind a bevételeinket növelő programokat, mind a pályázatokat elsöpörte.

– Az éves bevétel (21 313 eFt) megoszlása: tagdíjbefizetések (természetes személy és jogi) 40,5%; szponzori díjak és támogatások (cégek és tagtársak) 22,2%; rendezvények 7%; egyéb (működési, pályázatok stb.) 30,3%.

– Az éves kiadások (24 883 eFt) megoszlása: rendezvények 2,4%; Földtani Közlöny 19,4%; működési kiadás 78,2%.

Veszteség 14,3%.

A társulat 2020-ban megjelent kiadványai, kisfilmjei

Földtani Közlöny 150/1–4. jubileumi száma

BABINSZKI Edit, †HORVÁTH Ferenc (szerk.) 2020: *A Balaton kutatása Lóczy Lajos nyomdokán.* – Budapest, Magyarhoni Földtani Társulat, 339 p. ISBN: 978-963-8221-79-7

BOSNAKOFF Mariann, SZIVES Ottília, FÖZY István (szerk.) 2020: 23. *Magyar Őslénytani Vándorgyűlés – Program, előadáskivonatok.* – Budapest, Magyarhoni Földtani Társulat, ISBN 978-963-8221-80-3

TÖRÖK Ákos, GÖRÖG Péter, PUZDER Tamás (szerk.) 2020: 3. *Meddő-Hulladék (másodnyersanyag) konferencia.* (Mérnökgeológia-közetmechanika kiskönyvtár, ISSN 1789-0454; 24.) ISBN: 978-963-8221-77-3

11 darab ismeretterjesztő kisfilm: 1 darab az ENGIE projekt népszerűsítésére (*Földtudományok nem csak férfiaknak! - ENGIE*) és 10 darab (*Kőbe zárt világok* sorozat) a geológia népszerűsítésére. Ez utóbbi epizódjai:

- Budapest felszín alatti vizei.
- Régi bányák új köntösben.
- A Kárpát-medence vulkánjai.
- Stabilizotópokkal a klímaváltozás nyomában.
- Fosszilis energia.
- Dínók a Bakonyban.
- Földtani veszélyforrások – Tűzhányók.
- Budapest barlangjai.
- A bányászat jövője.
- Geotermia.

A filmek folyamatosan kerülnek fel a társulat honlapjára (<https://foldtan.hu/hu/kisfilmek>).

A Földtani Közlöny

A Földtani Közlöny 2020-ban ünnepelte fennállásának 150. évfordulóját. A jubileumról az elmúlt 150 év hazai földtudományi eredményeit bemutató cikksorozattal emlékezett meg folyóiratunk.

A Földtani Közlöny 2017-től Open Journal Systems szoftver segítségével jelenik meg, amely lehetővé teszi a cikkek beküldését az erre kialakított online felületre, támogatja a szerkesztési munkafolyamatokat és az online publikálást. Az MTA Könyvtárával kötött megállapodás értelmében a cikkeket DOI-val látjuk el, ami hosszú távon biztosítja online elérhetőségüket, továbbá a bibliográfiai adatok bekerülnek a CrossRef DOI regisztrációs ügynökség adatbázisába.

Az éves tagdíj befizetése esetén a Közlöny 2015-től ingyenes online elérhetőségét követően a nyomtatott példányok előfizetőinek száma drasztikusan visszaesett, és a kinyomtatott példányok száma is jelentősen csökkent. A Közlöny költségeinek finanszírozását az előfizetők számának jelentős csökkenése miatt pályázati forrásokkal (NKA, MTA) kell kiegészíteni.

Jelenleg a Közlönynek összesen 137 előfizetője van, ebből 41 fő aktív (7500 Ft/év előfizetési díjjal), 2 fő diák, 23 fő nyugdíjas (5500 Ft/év előfizetési díjjal) és 71 intézményi előfizető (10 000 Ft/év előfizetési díjjal). A Földtani Közlönyt ingyenesen kapják a tiszteleti és az örökös tagok (34 fő), a Közlöny szerkesztőbizottságának tagjai (9 fő), valamint a könyvtárak és a társulat jogi tagjai (összesen 54 intézmény).

Ugyanakkor a Földtani Közlöny online elhelyezése az Elektronikus Periodika Adattárban (EPA) jelentősen megnövelte a kiadvány olvasottságát.

Új programjaink, programsorozataink

A társulat 2018-ban kezdte el szervezni szakmai továbbképzéseit. Nyolc, kurrens szakmai témából álló kurzuscsoportot állítottunk össze. Ezeknek a továbbképzéseknek az a célja, hogy a földtudományok gyakorlati alkalmazásához naprakész információkat adjon át, és bemutassa ezek legfontosabb, a gyakorlati feladatok megoldásához legjobban illeszthető alkalmazásait. A társulat a kurzusok lebonyolítását cégekhez kihelyeztetten, illetve egyéb helyszínen is vállalja. 2020-ban a Mecsekérc Zrt. a „Mélyfúrású geofizikai szelvények geológus szemmel” című kurzuscsoportot vette igénybe.

A társulat rendezvényei

A társulat 2020-ban egy rendezvényt bonyolított le központi (elnökségi) szervezésben, 2020. augusztus 28-án a 170. Rendes Közgyűlést Budapesten. A koronavírus-járvány miatt összesen 41 fő vett részt rajta.

Ezenfelül 2 területi szervezet és 10 szakosztály további terepbejárásokat, előadói üléseket is szervezett. Ezen eseményeket és a rajtuk résztvevők számát az *I. táblázat* foglalja össze.

I. táblázat. A társulat területi szervezeteinek és szakosztályainak 2020. évi rendezvényei

Területi Szervezet / Szakosztály	Kiemelt rendezvény		Terepbejárás		Előadóiülés		Összesen	
	száma	részvevők száma	száma	részvevők száma	száma	részvevők száma	száma	részvevők száma
Alföldi Területi Szervezet							0	0
Dél-Dunántúli Területi Szervezet							0	0
Észak-Magyarországi Területi Szervezet					1	24	1	24
Közép- és Észak-Dunántúli Területi Szervezet*							0	0
Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály			1	44			1	44
Agyagásványtani Szakosztály és Ásványtan-Geokémiai Szakosztály	1	70			2	57	3	127
Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály					1	18	1	18
Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály	1	44					1	44
Nyersanyagföldtani Szakosztály					2	29	2	29
Oktatási és Közművelődési Szakosztály	1	50			1	30	2	80
Őslénytani és Rétegtani Szakosztály	1	51			1	25	2	76
ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály			1	915	4	82	5	997
Tudománytörténeti Szakosztály					2	27	2	27
Ifjúsági Bizottság							0	0

*A tagság inaktivitása miatt jelenleg „alvó” területi szervezetenként funkcionál.

Az I. táblázatban szereplő néhány rendezvényt az alábbiakban szeretnék kiemelni (a teljesség igénye nélkül), a területi szervezetek és a tematikus szakosztályok titkárainak jelentései alapján.

Alföldi Területi Szervezet

Az Alföldi Területi Szervezet 2020-ban – figyelembe véve a kialakult pandémiás helyzetet – nem tartott rendezvényeket. A rendszeres, éves fő programként szolgáló NosztalGeo rendezvényről a szervezet vezetősége úgy döntött, hogy azt elhalasztja, pontosabban 2020-ban nem tartja meg. Ennek az a legfőbb indoka, hogy bár technikailag lehetséges volna a nagyrendezvényt online formában megtartani, ilyen formában azonban a rendezvény nem tudja betölteni egyik, ha nem a legfontosabb funkcióját, hogy összehozza a fiatal és már régebb óta fiatal kollégákat egy személyes és részben kötetlen találkozóra. Más online előadás megrendezésére sem került sor.

Dél-Dunántúli Területi Szervezet

A Dél-Dunántúli Területi Szervezet 2020-ban – figyelembe véve a kialakult pandémiás helyzetet – nem tartott sem személyes részvételi, sem online szakmai rendezvényt. A tervezett rendezvények halasztásra kerültek.

Észak-Magyarországi Területi Szervezet

Az Észak-Magyarországi Területi Szervezet tagjai folytatták szép hagyományukat, kerek születésnapjukat ünneplő, idős kollégák – a 90 éves NÉMEDI VARGA Zoltán, a 80 éves HAJDÚNÉ MOLNÁR Katalin, KÁRPÁTI Istvánné, SZLABÓCZKY Pál és SZOKOLAI György, valamint a 75 éves GASZTONYI Éva – köszöntését a Szent Iván-éji vacsora keretében.

Budapesti Területi Szervezet és Általános Földtani Szakosztály

Az elmúlt évekhez hasonlóan az Általános Földtani Szakosztály és az MTA X. osztály Szedimentológiai Albizottsága idén is megrendezte közös őszi terepbejárást (Kókay terepi napokat), melyre ezúttal a Bükk hegységben került sor. A 2020. október 9–10. között megtartott kirándulás során olyan feltárásokat tekintettek meg, amelyekben a látható szerkezetek eredete és magyarázata kérdéses volt. A feltárások Bükkzsérc mellett, illetve az Eger melletti Almár-völgyben és a bátori Laskó-völgy környékén voltak, valamint megtekintették a Nekézsenyi-rátolódást és a hozzá kapcsolódó szerkezeteket, üledékszerkezeteket is. A közös megfigyelések hozzájárultak a bükki rétegsorok és azok deformációinak jobb megértéséhez.

Agyagásványtani Szakosztály és Ásványtan–Geokémiai Szakosztály

A 2020-as évben az Ásványtan–Geokémiai Szakosztály és az Agyagásványtani Szakosztály programjai teljes mértékben megegyeztek a járvány miatt besűkülő mozgástér miatt. Az év még a megszokott módon indult a konferenciabeszámoló–konferenciabeharangozó, 2020-as évköszöntő előadóüléssel, január 13-án, amelyre a szokásos módon, az ELTE Ásványtárában került sor, 10 konferenciabeszámolóval és 5 konferenciabeharangozóval, konferencia-posztterekkel is kiegészítve.

PÓSFAL Mihály főszervezésében, a korábbi évekhez hasonló színvonalon és résztvevőszámmal került megrendezésre január 17–18-án a 15. Téli Ásványtudományi Iskola az MTA GÁK Nanoásványtani Albizottsága és a Pannon Egyetem, valamint szakosztályaink közreműködésével a veszprémi VEAB Székházban. A rendezvény kiemelt meghívott előadója Joshua FEINBERG professzor (University of Minnesota) volt, aki a Mineralogical Society of America Distinguished Lecturer Tour keretében tartott két előadást. A másfél napos rendezvényen összesen 17 előadás hangzott el.

Az éves, klasszikus zárórendezvényre online került sor november 26-án, itt összesen 12 felszólalás jellegű beszámolóban ismerhették meg a földtudományok és környezettudományok területén is tevékenykedő egyetemek éves képzési és rekrutációs tevékenységét, illetve online oktatásban szerzett tapasztalatait. Kiemelendő, hogy talán az egyetlen előnyként az online szervezésnek, először csatlakoztak be a kolozsvári kollégák is a rendezvénybe.

Az Agyagásványtani Szakosztály vezetősége – BUDAI Tamás elnöki köszöntésén (Földtani Közöny, 2020, 150/3, 367–368), valamint PAPP Gábor és társai Földtani Közönyben megjelent összeállításán (NEMECZ Ernő és a Magyarhoni Földtani Társulat, Földtani Közöny, 2020, 150/3, 369–374) túlmenően – egy agyagokhoz kötődő irodalmi válogatással köszöntötte NEMECZ Ernő professzort, a szakosztály tiszteleti elnökét 100. születésnapja alkalmából. A professzor ezen túlmenően, a társulatért végzett munkája és elkötelezettsége elismeréseként a társulat Kubinyi Ágoston emlékérmében is részesült 2020-ban.

Végül az ÁGSZ tudományterületileg megörökítendő eseményként értékeli (de statisztikájába nem vette bele) a 2020. március 6-án megtartott, a Herman Ottó Múzeum Ásványtárának 40. születésnapja alkalmából rendezett előadónapot, melynek szervezői a HOM, a Miskolci Egyetem Ásványtani–Földtani Intézete, a társulat Észak-Magyarországi Területi Szervezete és az MTA Miskolci Akadémiai Bizottság Bányászati, Föld- és Környezettudományi Szakbizottsága voltak. A nagy sikerű, egész napos rendezvényen a köszöntők után 10 előadás hangzott el, és a jeles alkalomból tanulmánykötet is megjelent, mely elérhető a Herman Ottó Múzeum honlapján (https://hermuz.hu/wp-content/uploads/2020/04/HOMAT40_.pdf).

Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztály

A szakosztály a 2020. évben egy előadóülést tartott március 16-án: Természeti folyamatok geostatistikai modellezése – FÜST Antal emlékülés. Az emlékülésen 18-an vettek részt. Az emlékülés előtt a „Vízizotópok térbeli eloszlása európai csapadéokban – különös tekintettel az Adria–Alföld páraáramlási útvonalra” című, az NKFIH által támogatott szlovén–magyar projekt záró projektbeszámolója zajlott. A projektben létrehozott adatbázisok és tudományos eredmények intenzíven kapcsolódtak a geostatistika témaköréhez.

A vezetőség elhalasztotta a 2021-es GeoMATEs konferenciát 2022-re a COVID-járványhelyzet miatt, és helyette 2021-ben egy online konferenciát szervez az ISZA szervezőivel közösen, melynek célja kifejezetten a fiatalok megszólítása.

Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály

A Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szakosztály legfontosabb 2020. évi rendezvénye, a még 2019-ben tervezett, 3. Meddő-Hulladék (másodnyersanyag) konferencia volt. A konferenciát a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségének, valamint a BME Geotechnika és Mérnökgeológia Tanszék támogatásával szervezte. A rendezvény január 23-án volt, 11 előadás hangzott el, és poszterelőadások is készültek. Az elhangzott előadások jelentős része egy újabb kötetben jelent meg.

A szakosztály 2020-ra tervezett programjait alapvetően befolyásolta a vírushelyzet, így nem tudták megszervezni a szokásos előadóüléseiket. Az előadóülések és konferencia helyett így egy *Mérnökgeológia* című kötetben gyűjtötték össze a témakörbe tartozó jelentős publikációkat.

Nyersanyagföldtani Szakosztály

A Nyersanyagföldtani Szakosztály a 2020-as évre elsősorban előadóüléseket tervezett, melyeket korábbi hagyományainak megfelelően az Eötvös Loránd University Student Chapter of the Society of Economic Geologists (ELUSCSEG) diákszervezettel közösen szervezték meg. A pandémia miatt végül csak két előadást tudtak megszervezni, még az év elején. Ezekon felül a szakosztály elnöksége többször egyeztetett a jövőbeni tervekről, melyek között – a járványhelyzetre is tekintettel – szabadtéri, terepi programsorozat is szerepel diákoknak szóló verseny mellett. Mindezekkel a szakosztály célja a szakterület és a kurrens, hazai eredmények megismertetésén túl a fiatalok bevonása is.

Oktatási és Közművelődési Szakosztály

Két nagyrendezvény szervezésében vett részt a szakosztály: a XIII. Országos Középiskolai Földtudományi Diák-konferencia középiskolások számára földtudomány és energia témakörben, március 6–7-én, Miskolcon; valamint az Ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyeink éves találkozója – online munkaülésén. Ezenkívül az „Év ősványa” program szervezésében, lebonyolításában vállalt jelentős szerepet egyéb, nagyrendezvényekhez kapcsolódó programokkal (idén ez csak a Geotóp Napok volt és a Kutatók Éjszakája online térben), rajzpályázat és vándorkiállítás szervezésével (rajz és fotó), ismeretterjesztő cikkek írásával, előadások tartásával. A szakosztály elindította a Juhász Árpád Geológus Szakkört az ELTE-vel közös szervezésben, és részt vállalt az ENGIE-program lebonyolításában is. A vezetőség tagjai nagyrészt közművelődési tevékenységeket is folytatnak, ahol mindenki képviselte a szakosztályt előadás tartásával, kiállítás készítésével, kirándulások vezetésével, ismeretterjesztő cikk írásával.

Őslénytani és Rétegtani Szakosztály

2020. szeptember 25-én immár 23. alkalommal rendezte meg az MFT Őslénytani és Rétegtani Szakosztálya a Magyar Őslénytani Vándorgyűlést, amelyhez azonban most, első alkalommal – a járványhelyzet miatt – nem kapcsolódott terepi program. A résztvevők száma idén 51 fő volt, akik bemutatták az elmúlt év legérdekesebb őslénytani eredményeit.

A vándorgyűlésen kívül márciusban került megrendezésre a „Paleo Percek” előadóülés az ELTE Őslénytani Tanszékén.

ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztály

A szakosztály folytatta az országos geotóp adatbázis létrehozására irányuló törekvések koordinálását, az adatbázis szerkezetének kialakítását. Sajnos az ehhez kapcsolódóan tervezett terepi program – amely során az adatlapok terepi tesztelését végezték volna – már a járványhelyzet miatt nem került megrendezésre.

A szakosztály tervbe vette egy földtudományi természetvédelemmel foglalkozó, tematikus folyóirat-különszám szerkesztését, annak koordinálását, amelyet a Földtani Közlöny különszámaként kíván megjelentetni. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések, szerkesztői munka megkezdődött.

Folytatódottak a tematikus előadások, amelyben nevezetes vagy tudománytörténetileg is jelentős, védett földtani értékeket, helyszíneket mutattak be (március 3-án és 5-én). Egy tematikus szakosztályülés során (március 5-én) folytatták a védett területek nevének helyesírásával foglalkozó ad hoc bizottság munkáját, amely azonban az ülést követő egyeztetések során elakadt, egyelőre nincs továbblépés.

A szakosztály már hagyományosnak számító nagyrendezvénye, a Geotóp Nap(ok) rendezvényei 2020-ban a járványhelyzet ellenére is 17 helyszínen valósulhattak meg (október 3-án, 4-én és 10-én), és hozzávetőlegesen 915 érdeklődő látogatót, túrázót vonzottak az ország nevezetes geotópjain, ahol szakavatott vezetők várták az érdeklődőket.

Tudománytörténeti Szakosztály

A Tudománytörténeti Szakosztály – a kialakult járványhelyzet miatt – csupán két előadóülést tudott megszervezni 2020-ban, melyeken Vadász Elemérről, az Eötvös Loránd-emlékévről, valamint Nyugat-Mongólia vízrajzi érdekességeiről hallhattak előadásokat az érdeklődők.

Ifjúsági Bizottság

Az Ifjúsági Bizottság minden programja – a kialakult járványhelyzet miatt – elmaradt, illetve későbbre tolódott.

A társulat 2020. évi kiemelt eredményei

– Szakmai szempontból a társulat – a pandémiás helyzetre tekintettel – a korábbi évekkel összehasonlítva szegényebb, de a körülményekhez képest tartalmas évet tudhat maga mögött.

– Öt EFG-projekt (INFACT, ROBOMINERS, CROWD THERMAL, REFLECT, ENGIE – EIT), 6 hazai pályázat (3 Nemzeti Kulturális Alap, 3 Magyar Tudományos Akadémia) feladatait sikerült elvégezni. További két nyertes NKA-pályázat került átcsoportosításra a 2021-es évre.

– A társulat egyetlen központi rendezvényén körülbelül 41 fő; a szakosztályok és területi szervezetek előadóülésein, terepbejárásain és egyéb rendezvényein körülbelül 1466 fő vett részt. A felsorolt adatokat összegezve, a társulat 2020-as, részben online rendezvényein körülbelül 1500 érdeklődő volt jelen.

– A Földtani Közöny 4 jubileumi száma kiváló minőségben, színvonalas cikkekkel jelent meg. Köszönet illeti a cikkek szerzőit, lektorait, a főszerkesztőt és a Szerkesztőbizottság tagjait.

– A társulat honlapja, a Földtani Közöny honlapja; továbbá az „EU H2020 projektek”, a „Geotóp Nap”, a „Gyűjthető múlt”, a „Földtani örökbefogadás” és az „Év ásványkincse” honlap önálló oldalainak gondozása is folyamatosan zajlik.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani a területi szervezetek, a szakosztályok és a bizottságok elnökeinek, titkárainak és tagjainak, továbbá az önkéntes tevékenységet végző tagtársainknak, valamint a titkárság dolgozóinak a 2020-ban – ebben az igen nehéz évben – elvégzett munkájukért.

Budapest, 2020. április 23.

BABINSZKI Edit
főtitkár

A Magyarhoni Földtani Társulat mint közhasznú szervezet 2020. évi tevékenységéről szóló KÖZHASZNÚSÁGI MELLÉKLETE

1. Közhasznú szervezet azonosító adatai	
Név: Magyarhoni Földtani Társulat	
Székhely: 1015 Budapest, Csalogány u. 12. I/1.	
Bejegyző határozat száma: 6. Pk.60440/1	
Nyilvántartási szám: 411	
Képviselő neve: BUDAI Tamás	
2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása	
<p>A Társulat célja a földtan és rokontudományai művelésével foglalkozó szakemberek összefogása, a kutatási eredmények bemutatása, terjesztése, a kutatási tevékenység elősegítése, a tudományos és gyakorlati továbbképzés segítése. A földtani kutatásokhoz és bányászathoz kapcsolódó kulturális örökség ápolása, megőrzésének elősegítése.</p> <p>Közhasznú tevékenységei: tudományos tevékenység, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, a természetvédelmi, környezetvédelmi, valamint a kulturális örökség megővására irányuló tevékenység. E tevékenységek keretében szak- és vitatalkákat, ankétokat, tanulmányutakat, vándorgyűléseket, terepgyakorlatokat, ismeretterjesztő rendezvényeket szervez, konferenciákat tart.</p> <p>Kapcsolatot tart fenn hasonló rendeltetésű hazai és külföldi földtudományi egyesületekkel és szervezetekkel, képviselteti magát nemzetközi szakmai rendezvényeken és egyesületekben (pl. European Federation of Geologists, IMA, AEGS). A határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység keretében a Társulat – a HUNGEO tudományos és oktatásügyi program közreműködésével – megismerteti és támogatja a külföldön élő magyar földtudományi szakemberek munkásságát.</p>	
3. a) Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként) közhasznú tevékenység megnevezése: Ismeretterjesztés: Geotóp napok (ismeretterjesztő geotúrák az ország különböző helyszínein) október 3., 10. Az „Év ásványa”, „Év ősmaradványa” ismeretterjesztő program folytatása rajzpályázat általános iskolásoknak, A Juhász Árpád Geológus Szakkör elindítása, felső tagozatosok, és gimnazisták számára az ELTE Természettudományi Múzeumával együttműködésben. <i>Köbe zárt világok</i> c. ismeretterjesztő filmsorozat készítése, A <i>Balaton kutatása Lóczy Lajos nyomdokán</i> c. ismeretterjesztő kiadvány megjelenítése	
A közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:	1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről 19. § <i>A földtani természeti értékek általános védelme</i>
A közhasznú tevékenység célcsoportja:	Szakemberek, érdeklődő laikusok, családok, iskolai tancsoportok
A közhasznú tevékenységből résztvevők létszáma:	kb. 1500
A közhasznú tevékenység főbb eredményei:	Szemléletformálás. A Földtani környezetek sérülékenységeinek és védelmének, az ásványi nyersanyagok értékének, társadalmi jelentőségének bemutatása, Magyarország földtani értékeinek bemutatása
b) Közhasznú tevékenység megnevezése: Oktatás, továbbképzés: Jelenléti rendezvények: Téli Ásványtudományi Iskola, Veszprém, 2020. 01. 17–18. Országos Középiskolai Földtudományi Diákkonferencia, földtudományok, víz, környezet, energia és légkör témakörben 2020. 03. 06–07. Miskolc. Online oktatás, továbbképzés: Ásványkincseink karnyújtásnyira online rövidkurzus – március, Városi bányászat online rövidkurzus – április.	
A közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:	2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 15. § A felsőfokú végzettségi szint és a szakképzettség
A közhasznú tevékenység célcsoportja:	Egyetemi hallgatók, doktoranduszok, fiatal szakemberek, középiskolás diákok
A közhasznú tevékenységből résztvevők létszáma:	kb. 250
A közhasznú tevékenység főbb eredményei:	Egyetemi hallgatók, fiatal szakemberek felkészítése a versenyképes munkavállalásra, szakmai utánpótlás nevelés
c) Közhasznú tevékenység megnevezése: kutatási eredmények bemutatására szervezett rendezvények, konferenciák, területi szervezetek, szakosztályok előadóülései, terepbejárások: Meddő? Hulladék? Nem! Haszonanyag konferencia Budapest, 2020. január 23., 23. Őslénytani Vándorgyűlés Budapest 2020. 09. 25., illetve további online szakmai előadóülések, Kókay terepi napok 2020. 10. 9–10, a Földtani Közlöny tudományos folyóirat 150. évfolyamának megjelenítése, jubileumi másfélzseres terjedelemben	
A közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:	2004. évi CXXXIV. törvény a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról. 4. § alapkutatás, alkalmazott kutatás
A közhasznú tevékenység célcsoportja:	Hazai és külföldi földtudományi szakemberek, egyetemi hallgatók
A közhasznú tevékenységből résztvevők létszáma:	kb. 400
A közhasznú tevékenység főbb eredményei:	Alap- és alkalmazott kutatások tudományos eredményeinek közzététele előadások formájában, a konferenciák absztraktköteteinek publikálása, illetve Földtani Közlöny című tudományos folyóirat megjelenítése és terjesztése

4. Közhasznú tevékenység bevételei (e Ft)		
Vagyonelem megnevezése	Előző év	Tárgyév
Közhasznú támogatások	11 987	9145
Közhasznú tevékenység bevételei	10 344	1959
Tagdíjak, egyéb bevételek	8418	8631
5. Cél szerinti juttatások kimutatása (e Ft)		
Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgyév
Egyetemisták, fiatal szakemberek konferenciárszvétele, illetve szakmai útjának támogatása	215	0
Földtani és Geofizikus Vándorgyűlés támogatása	1685	0
Alapítványok támogatása	0	200
6. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás (e Ft)		
Tisztség	Előző év (1)	Tárgyév (2)
	0	0
	0	0
A. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás összesen:	0	0
7. Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatók (e Ft)		
Alapadatok	Előző év (1)	Tárgyév (2)
B. Éves összes bevétel	31 376	21 313
ebből:		
C. a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján átutalt összeg	568	484
D. közszolgáltatási bevétel		
E. normatív támogatás	500	
F. az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás		
G. Korrigált bevétel [B-(C+D+E+F)]	30 308	20 829
H. Összes ráfordítás (kiadás)	27 251	24 883
I. ebből személyi jellegű ráfordítás	11 418	10 102
J. Közhasznú tevékenység ráfordításai	21 410	17 604
K. Adózott eredmény	4125	-3570
L. A szervezet munkájában közreműködő közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek száma (a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően)		
Erőforrás-ellátottság mutatói	Mutató teljesítése	
Ectv. 32. § (4) a) $[(B1+B2)/2 > 1\,000\,000 \text{ Ft}]^1$	Igen	Igen
Ectv. 32. § (4) b) $[K1+K2 \geq 0]^2$	Igen	Igen
Ectv. 32. § (4) c) $[(I1+I2-A1-A2)/(H1+H2) \geq 0,25]^3$	Igen	Igen
Társadalmi támogatottság mutatói	Mutató teljesítése	
Ectv. 32. § (5) a) $[(C1+C2)/(G1+G2) \geq 0,02]^4$	Nem	Igen
Ectv. 32. § (5) b) $[(J1+J2)/(H1+H2) \geq 0,5]^5$	Igen	Igen
Ectv. 32. § (5) c) $[(L1+L2)/2 \geq 0 \text{ fő}]^6$	Nem	Nem

¹A szervezet átlagos éves bevétele meghaladja az 1 millió forintot.

²A két év egybeszámított adózott eredménye nem negatív.

³A személyi jellegű ráfordítások – a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembe vétele nélkül – eléri az összes ráfordítás negyedét.

⁴A személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásából befolyó összeg eléri a korrigált bevétel kettő százalékát.

⁵A közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások eléri az összes ráfordítás felét két év átlagában.

⁶A közhasznú tevékenység ellátását tartósan (két év átlagában) legalább tíz közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti, a vonatkozó (2005. LXXXVIII. tv.-nek megfelelően).

2021. április 21.

Dr. BUDAI Tamás
elnök